

MAGYAR LAPOK

XII. évfolyam, 171 (3333) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, Telefon: 12-27.

Uj állam született

(P. A.) Az európai háború mögött az ázsiai Távolkeleten és a Csendes-tenger nagy szigetvilágában élnek a népek, s rendre rázzák le a nyugati nagykapitalista államok befolyását és uralmát magukról. Japán fölkelő napja jól dolgozik. A természet hatalmának ellenállhatlanságát állítja az angol-amerikai technikai önteltség mesterséges hatalmával szemben. Vasárnap óta az Indiával és Kinával szomszédos Burma vált önálló állammá, s ezzel az új államisággal kiáltotta világra, hogy végleg felszabadította magát a korábbi angol gyarmati alárendeltségéből. Az új állam területe hatszáz-ezer négyzetkilométer és lakosai száma 18 millió. A terület nagyság akkora, mint a múlt világháború előtti osztrák-magyar monarchiáé, s lakótömege is megfelel egy európai középállam népességének. De ez a lakosság a maga aránylag óriási területén bőven megkapja a további fejlődéshez az élet-teret; akár négyszeresre is szaporodhatik minden földinség nélkül. Az élet kilátásának ez a bősége is megadja az új állam jövőjének a biztosságot.

A mai világháborús viadalban ennek az államnak a megszületése igen nagy jelképi erővel nyomul a népek tudatába. Vegyük hozzá, hogy a nyugati hatalmak alól felszabadított kínai terület is az állami és gazdasági önállóság minden feltételével berendezte magát, s nagy városaiól eltűntek a nemzetközi negyedek és teljes lett mindenütt a nemzeti Kína fölségjoga. Ez is felszabadulás és ez is japán segítséggel történt. Aztán hasonló felszabadulási folyamat érlelődött ki a Fülöp-szigeteken, mióta onnan is Japán kihajtotta az amerikaiakat. Ez a szigetcsoport is 300 ezer négyzetkilométernyi kiterjedésű 14 millió fölül lakossággal, s ez is megkapta a japánok részéről a támogatást, hogy önálló államiságokat megszervezzék. A burmai állam létrejöttése a Fülöp-szigetek számára is előjel, hogy most ők következnek a maguk népe teljes felszabadulásával.

Nem csoda, ha Amerika felől egyre jobban kong a vészharang, hogy Japán bevégzett tényeket teremt Ázsiában, míg az angolszász erők Európát akarják maguk alá gyűrní. Aztán az ázsiai felszabadulásnak ez a föltartóztatlan menete India népében is a végsőkig fölserkentí az önállósági mozgalom erejét és lelkesültségét. Eppen az új Burma határan már fölfegyverezte magát az önálló Indiáért harcoló hinduk első serege. Még csak egypár ezred, de napok alatt gyűlt össze önkéntes toborzással a külföldi hindukból. A belföldi hinduk milliói tömege várja őket. Japán támogatás adja a külső fölszerelést nekik, s évszázados felszabadulási vágy fűti belülről a lelkiüket. Minden motornál és petróleumnál nagyobb és kiolthatlanabb hajtó erő.

Európa déli és keleti peremén az angolszász hatalmak a szovjettal együtt végső, döntő küzdelmet erőszakolnak, hogy az európai felszabadulás vágyát leverjék. Evégett még a temetőket is bombázzák, mintha a halottak föltáma-

Nem sikerült megvetniök lábukat a cataniai síkságot átszelő folyó partján a kanadai csapatoknak

A szövetségesek továbbra is ragaszkodnak Olaszország feltétel nélküli megadásához. — 116 halottja van a ploesti kőolajvidék elleni légitámadásnak

Berlin. (MTI.): Berlini jelentés szerint a déleuropai harctér helyzetének megítélésében a német hadvezetés és az illetékes katonai körök részéről ugyanaz a nyugodtság állapítható meg, mint a keleti harctérről. Még a legutóbbi éjszakai órákban érkezett jelentések sem tartalmaztak olyat, amiből a hétfői jelentésben az elmúlt vasárnapra vonatkozóan jelzett helyzettel szemben lényeges változásra lehetne következtetni. Az északi szakaszon az amerikai csapatok igen óvatos előhaladásáról emlékeznek meg, ami nyilván az esetleges támadásra alkalmas területek erős elaknásításával magyarázható. Nem lehet világosan megállapítani, hogy közvetlenül a tengerparton, mégpedig San Stefanonál az egyes helységeket melyik fél tartja birtokában. Az angolszász támadótevékenység súlypontját

még mindig a középső szakaszra teszi. Illetékes helyen Capricci község nevét említik, mint ahol a német ellentámadás figyelemreméltó ember- és hadianyagszákmánnyal járt. Így Nicosiánál az amerikai csapatoknak nagy veszteségek miatt kellett felhagyniok a támadással. A cataniai szakaszokról mindössze annyit hallani, hogy a kanadaiaknak nem sikerült a síkságot metsző északi folyó partján megvetni lábukat.

Bern. (Bud. Tud.): Eisenhower tábornok főhadiszállásáról érkező jelentések szerint a San Stefanótól a Dittaino del-tájáig terjedő fronton heves csata folyik. A 8-ik hadsereg az első német védelmi állások közelébe jutott, melyek a Dittaino északi partján húzódnak. Innen északnyugatra elkeseredett harc folyik Regalburó birtokáért.

gések azonban semmiesetre sem egyeznek bele Olaszország semlegesítésébe, amire pedig Badoglio törekszik. A szövetségesek változatlanul ragaszkodnak a feltétel nélküli megadás követeléséhez.

Milánóból jelentik: (B. T.) A fasiszta miliciának a hadseregbe való beolvastása után a hadügyminiszter rendeletet adott ki, amellyel megszünteti a fasiszta köszöntést, valamint a fasiszta jelvényeknek és fasiszta szokásoknak a hadseregben való alkalmazását.

Rómából jelentik: (MTI) Mint a Messagero Milánóból jelenti, a város visszanyerte megszokott nyugalomát. A milánóiak tökéletesen megértették, hogy a jelen pillanatban a fegyelem a legfontosabb és mindnyájan megkezdtek újra munkájukat. A lapok rámutatnak ennek a fegyelemnek a szükségességére, amit a haza nehéz órája megkövetel. Ma éjjel újra megkezdődött a városban a nemzetközi telefonforgalom és Milánóban az összes engedéllyel ellátott gépkocsik ismét közlekedhetnek.

Tokióból jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Tani külügyminiszter a kormány keddi ülésén beszámolt az európai helyzet legújabb fejleményeiről.

Bern. (Bud. Tud.) A Bud című svájci lap a menedékjoggal kapcsolatos ezeket írja: A svájci határon megerősítettek a határőrséget. Svájc reméli, hogy megkíméli a nehézségektől, amelyeket a menekülők újabb kategóriája okozhat. Svájc nem akar befogadni háborús bűnözőket, másrészt ragaszkodik a menedékjog autonóm gyakorlásához. A menekültek tekintetében csupán a semlegeségi szempontokra lesznek figyelemmel és a svájci kormány nem fogad el semmiféle külföldi utasítást.

Róma. (MTI.) A Popolo di Roma Együttműködés és ellenőrzés címmel ezeket írja: Az olasz nép együttműködik kormányával, amit hosszú éveken át megtagadott a fasiszta rendszertől. A legnagyobb megértéssel fogadták a legszigorubb rendeleteket és ez annál nagyobb érdem, mert három évi háboru szenvedése és nehézsége után történik. Július 25-én éjjel minden olasz megértette, hogy megszűnt az alattvalói helyzet és polgárrá válnak.

Hivatalos jelentés a román kőolajvidék elleni légitámadásról

Bukarest. (MTI.) Az Orient rádió jelenti: Hétfőn a következő hivatalos közleményt adták ki: Augusztus 1-én 13 óra és 16 óra között mintegy 125 repülőerő mintájú amerikai repülőkből álló kötelék támadást intézett a román kőolajvidék ellen. A román és német légvédelem ellenállása következtében a köteléknek csak egy része érkezett a célpontok fölé. Az anyagi károk számbavétele folyik. Ennek eredményéről később adnak jelentést. Az áldozatok száma 116 halott és 147 sebesült. Az áldozatok közül 63 halott és 63 sebesült a ploesti-i fegyintézet rabja volt. A fegyintézet tetőjére rázuhant egy égő amerikai repülőgép. Eddigi megállapítás szerint 36 gépet lőttek le. Az elfogott amerikai pilóták száma 66.

lenti: Mihály román király és Heléna anyakirályné hétfőn látogatást tett Ploestiben, hogy a helyszínen győződjék meg az ellenséges légitámadás pusztításáról. Felkeresték a kórházat, ahol a támadás sebesültjeit gondozzák. Minden sebesülthöz volt egy barátságos szavuk. Utána megleltették a légvédelmi berendezéseket és behatóan érdeklődtek a léghátrító tevékenység részletei iránt.

Bukarest. (MTI.) Az Orient rádió jelenti: Antonescu tábornagy a kormány több tagja kíséretében vasárnap közvetlenül a légitámadás után látogatást tett a kőolajvidéken. Megtekintette azokat a helységeket, melyeket találat ért és meglátogatta a kórházat. A lakosság melegen ünnepelte a tábornagyot. A tábornagy hétfőn újabb látogatásokat tett.

Olaszország semlegesítése nem elégíti ki a szövetségeseket

Londonból jelentik: (B. T.) Jólétesült politikai körökben újból megcélolják azokat a híreszteléseket, amelyek szerint Badoglio tábornagy kormánya Eisenhower tábornaknak bé-

keajánlatot tett. Ezekben a körökben elismerik, hogy bizonyos, nem jelentélen közvetlők erőfeszítésekkel lesznek fegyverszüneti tárgyalások megindítása érdekében. A szövetsé-

dását is meg akarnák akadályozni. Az eddigi világuralom birtokosai talán úgy képzelik, hogy csak Európában kell a népek öntudatosodásának új eszméit kiirtaniok, s akkor sikerülhet megtartaniok uralmukat. De irtó szándékukkal szemben Európa egyre jobban tartja magát. Ázsiában pedig új államok születnek, melyek felszabadulásukkal az angol-

szász pénzuralmat és minden egyéb gazdasági mechanizmus kizsákmányoló rendszerét teszik lehetetlenné. Az ilyen felszabadulások az eddigi önző világuralmak végét jelentik. Burma új állama minden önmagáért küzdő tudó népnek hirdeti, hogy az egész világon a népek életének új, magához méltóbb, jobblelkű korszaka következik.

Svájcban megerősítették a határőrséget

Bern. (Bud. Tud.): A Bund című svájci lap a menedékkjoggal kapcsolatban ezeket írja:

A svájci határon megerősítették a határőrséget. Svájc reméli, hogy megkímélik a nehézségektől, amelyeket a menekülők újabb kategóriája okozhat. Svájc nem akar befogadni háborús bűnözőket, másrészt ragaszkodik a menedékkjog autonóm gyakorlásához. A menekültek tekintetében csupán a semlegességi szempontokra lesznek figyelemmel és a svájci kormány nem fogad el semmiféle külföldi utasítást.

Fegyelemre hívja fel Olaszország lakosságát az Actio Catholica

Róma. (MTI.) A Stefani jelenti: Az olasz Actio Catholica üzenetet intézett a szervezet tagjaihoz, melyben felhívja őket, dolgozzanak tovább, engedelmessékedjenek az egyháznak, tanúsítsanak fegyelmet a hatóságok irányában.

Róma. (MTI.) Mint Vatikánvárosból jelentik, hogy a szentszéknél rendkívül élénk diplomáciai tevékenység észlelhető. Különösen Spanyolország, Portugália és Argentína követeivel tart fenn szoros kapcsolatot a szentszék. A bíboros államtitkár minden idejét hivatalában tölti és állandóan tájékoztatja a szentatyát.

Róma. (MTI.) A szentszéki olasz nagykövetség vezetését Francesco Babuscio Rizzo meghatalmazott miniszterre bízták, aki eddig a szentszéki követség tanácsosa volt, majd a kabinetiroda főnöke a külügyminisztériumban. Mivel Rizzónak csak követi címe van, követi rangban képviseli Róma érdekeit. A szentszéki olasz nagykövetség tanácsosa Lenza Dajeta örgróf lemondott.

Egyre jobban kibontakoznak a szabad Nagykeletázsia körvonalai

Tokio. (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: Burma függetlensége és az a tény, hogy Kína újra visszanyerte főhatalmi jogait, félre nem magyarázható bizonyítékai annak, hogy Japán vezető irányítása mellett mindjobban kibontakoznak egy szabad Nagykeletázsia körvonalai — mondotta a keletázsiai ügyek minisztere hétfőn a japán rádióban.

A miniszter utalt arra, hogy Keletázsia népe minden erejét latbaveti, hogy az angolszász népek hatalmát megtörje. Keletázsia népet a harcban a végső győzelembe vetett rendíthetetlen hit vezeti. Befejezésül Aoki miniszter a következőket mondotta:

— A háború célja, hogy egész Keletázsiaiban jólétet teremtsünk, a fennálló bajokat igyekezzünk gyökerükben meggyógyítani. Abból az elvből indulunk ki, hogy minden nemzet és minden nép jogos igényt tart az öt megillető helyre a nap alatt. Az új rend keretében valott eszményeinket sikerül mindinkább megvalósítani. Burma függetlenségének helyreállítása is ezt bizonyítja.

Tokio. (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: Burma függetlenségének helyreállítása Manilában és az egész Fülöp-szigeten növelte a bizalmat a japánok függetlenségének órája sem. A jávai japán főparancsnok egy polgári központi tanácsot állított fel, amelynek tanácsadás a feladata.

Mákgubó gyűjtésére hívja fel a Leventeparancsnokság kötelékébe tartozó leventéket

A Levente Gazdasági Szövetkezések Országos Központja felhívására a hadtestparancsnokság 1989—Eln. lev. pk.—1943. számú rendelete alapján a Leventeparancsnokság az alábbi rendelkezést küldi leventéinek a mákgubó gyűjtése tárgyában:

A mai háborús idők az egyes gyógyszerkészítő, vegyszereti üzemeket is nagy feladatok elé állították. Több a fájdalomra enyhülést váró beteg, mert a rendes idők betegein kívül a háború áldozatainak, sebesülteinek, betegeinek is feltétlenül szüksége van a mákgubóból nyerhető és máshonnan be nem szerezhető, fájdalomt enyhítő, gyógyulást elősegítő gyógyszerekre.

A mutatózó gyógyszerészeti előteremtése elsőrendű, hazafias, emberbaráti kötelesség és nemzeti érdek. Ezért mozgósítja most a Levente Gazdasági Szövetkezések Központja a belsőfront rohamosztogóit, a leventéket, hogy az olajcsata megvi-

vása mellett ezen honvédelmi érdekét szolgáló munkát is elvégezzék.

Különösen falu helyen, ugyszólván minden ház körül van mákvetés. Ha minden levente résen van mákszüret idején, akkor egyetlen házban, egyetlen mákfej sem kerül tűzbe, vagy a szemébe.

A mákgubó gyűjtésének fontosságát mutatja, hogy a m. kir. Közellátásügyi Minisztérium rendeletet adott ki, mely szerint a beszolgáltatott kicsépelte száraz mákgubótörmelék után q-ként (100 kg-onként) 30 búzaegységnek számítót pontot kap a gazda. Ezért a mákgubót átadó gazdának az adatok pontos kimutatásba foglalása mellett elismervényt kell adni, hogy azután a gazdától beszédett gazdakönyvekbe a községi előjáráságon a mákgubó feladását igazoló fuvarlevél másodpéldányának felmutatása alapján a neki járó pontszámot bevezetessék.

Kitől és hogyan kell gyűjteni a mákgubót?

Elsősorban a hozzátartozókat, barátokat, szomszédos gazdákat és rokonokat kell megkérni, hogy ajándékozzák oda a mákgubót, ezt az egyébként értéktelen és mérges hulladékanyagot, melyért a Központtól a Levente Egyesület megkapja a teljes ellenértéket. Így a leventék maguknak dolgoznak, mert a gyűjtésből származó jövedelem rendelkezésükre áll és azt tetszésük szerint használhatják fel rádió, céllövő puska, futballabda, sportfelszerelés, vagy bármilyen más beszerzésére, esetleg levente otthon építésére.

Ahol a gubót nem adják ingyen — a most megállapítás alatt lévő árhivatali áron meg kell vásárolni. A felvásárláshoz szükséges összeget a Levente Gazdasági Szövetkezések Központja, Budapest, V., Alkotmány-u. 5—7. címtől kell igényelnie az egye-

sületnek. Az ármegállapítás után a Központ azonnal küldi utólagos elszámolás mellett. Ahol ajándékban nem kapható meg a mákgubó és törmelék, ott ellenértékül munkaszolgálatot is ajánlhatnak fel a leventék. A mákgubót alkalmi, vagy díjmentesen kirendelt fuvarokkal kell az állomásra szállítani.

Ha a nagyobb termelők nem kézzel szednek a mákgubót, hanem kaszával aratják és levelével, szárával együtt csépelnek — amely esetben az egész anyag a gyógyszergyártás céljaira hasznavehetetlenné válna — úgy gyűjtőcsoportokat kell alkotni és fel kell ajánlani a nagytermelőknek, hogy a leventék a gubó ellenében ingyen végzik el a mákszüretet.

A munkát az is megkönnyíti, hogy a mákszüret a mezőgazdasági munkák pihenő időszakára esik.

A mákgubó gyűjtése és szállítása

A gyűjtésnél a következőkre ügyeljünk:

1. Csak rövid (legfeljebb 5—6 cm-es) szárral szedett és jól kicsépelte üres mákfejeket gyűjtünk (levél, szár, por, piszok nélkül).
2. Vigyázzunk, hogy a szállításra kerülő mákfejtörmelék teljesen száraz legyen, mert a nedves áru könnyen penészedik és hasznavehetetlenné válik.
3. Az összegyűjtött mákgubótörmelékét üres, száraz csűrbe, pajtába, vagy bármely más erre alkalmas hely-

lyiségbe raktározzuk, ahol esőtől, nedvességtől védve van.

4. Ha a mákfejek nem lennének összetörve, törjük össze, engedjük át darálón, kukoricamorzsolón, repavágón, mert tört állapotban tárolás és szállítás alkalmával kisebb helyet foglal el.

5. Az összegyűjtött és szállításra előkészített mákfejtörmelék mennyiségéről értesítsük a Központot, ahonnan minden további utasítást megadnak.

A gyűjtés beszerzése

A leventeegyesületi elnök és a levente csapatparancsnok urak szervezzék meg és mindenben támogassák a gyűjtést.

A 8 napon belül feladásra kerülő válaszos levelezőlap felhasználásával minél rövidebb idő alatt jelenteni kell a Központnak a beváltót jelentkező, illetve a kijelölt levente oktató, ifjuvezető, vagy az arra alkalmas és érdemes levente nevét, pontos címét a tájékoztató adatokkal együtt. Köz-

pont a gyűjtés irányításával és lebonyolításával foglalkozót munkájukért az eredmény arányában jutalmazni fogja.

Levente csapatparancsnokok tartásuk kötelességüknek a gyűjtés fontosságát a leventék légszélésebb körében ismertetni, őket a munkára lelkesíteni és beszervezni. A szervező munkálatokat azonnal meg kell kezdeni.

A beváltót jelentkező, illetve ki-

Mozik műsora:

APOLLÓ: Bengáli.
BELVAROSI: Magdolna.
CASINO: Emberek a havason.
KORONA: Kátyi.

jelölt nevét a Központhoz történő jelentéssel egyidőben a Leventeparancsnokságnak is jelenteni kell. Nemleges jelentés beküldése is el van rendelve, azon megokolással, hogy miért nem végeznek gyűjtést. A jelentés legkésőbbi határideje aug. 10. A gyűjtés eredménye szintén jelentendő.

Esküt tett három városi tűzoltó

Nagyvárad, augusztus 3. Kedden délelőtt ünnepélyes formában vette ki a hivatalos esküt dr Soós István polgármester három nagyváradai tűzoltótól.

Az esküformát Rehák Tamás tűzoltóparancsnok olvasta fel Dell József, Hunyadi János és Urbán József előléptetett tűzoltóaltisztek előtt.

Morganék megjelentek Marokkóban

Vichyből jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Tangeri jelentés szerint az amerikai Morgan bankház képviselőt küldött Marokkóba, hogy ott nagyobb ipari és közlekedési vállalkozásokat játsszon a bankház kezére. A Morgan bank ügynökei már azon fáradoznak, hogy a marokkói vasutak tőkéit is amerikai kezekbe juttassák.

Dr vitéz Turánszky Lászlót elbúcsúztatta a miniszterelnökség sajtóosztályának tisztviselőkara

A MTI jelenti: A kormány tagjai hétfőn délután 6 órakor Kállay miniszterelnök elnöklésével minisztertanácsra ültek össze. A minisztertanács amelyen folyó kormányzati ügyeket tárgyaltak, a késő esti órákban ért véget. A minisztertanácsban dr vitéz Turánszky László miniszterelnökségi államtitkár is résztvett és Kállay miniszterelnök meleg szavakkal üdvözölte.

A MTI jelenti: A miniszterelnökség sajtóosztályának tisztviselőkara tisztelettel dr vitéz Turánszky Lászlónál abból az alkalmából, hogy miniszterelnökségi államtitkárként történt kinevezése következtében távozik a sajtóosztály éléről. A tisztviselői kar nevében dr Dulin Elek miniszteri tanácsos, a sajtóosztály helyettes vezetője köszöntötte meleg szavakkal Turánszky Lászlót és vett tőle búcsút.

A MTI jelenti: A miniszterelnökség sajtóosztálya augusztus 4-től kezdve Budapest I. Uri-utca 18. szám alatt működik. A sajtóosztály telefonszámai, a megszűnő 160—215. számú telefonállomás kivételével, változatlanok maradnak.

Hirdessen a Magyar Lapokban

Súlyos veszteségekkel összeomlottak az angolszászok áttörési kísérletei Sziciliában

Meglepetésszerű támadással visszafoglaltak a németek egy fontos hegyvidéket. — Kedvezően fejlődik a miuszi szakaszon megindult német ellentámadás

Élénk diplomáciai tevékenység uralkodik a Szentszéknél

Berlin. (MTI.) A Führer főhadiszállásáról közlik a Német TI-vei. A véderő főparancsnoksága jelenti: A miusi arcvonalon indított német ellentámadás további részt nyert. Rohammal elfoglalták azt a magaslati állást, amelynek uralkodó helyzete van a vidék felett. A szovjet itt különösen nagy ember és anyagvesztést szenvedett. Oreltől délnyugatra a német csapatok visszaverték a szovjet erős páncélos és repülő támogatással indított támadásait. Igen sok ellenséges páncélos megsemmisítettek. Közelharcú repülőgépek ezredek beavatkoztak a harcokba és eltaláltak három szállító vonatot és egy páncélos vonatot. A canalaxai arcvonalon német gránátosok két ellenséges zászlóaljat vertek szét.

A szicíliai arcvonalon a brit és az északamerikaiak, különösen az arcvonal középső szakaszán folytatták támadásaikat. Német csapatok szivós ellenállással meghegyesítettek minden áttörési kísérletet és az

angolszász csapatok igen nagy veszteséget szenvedtek. Német csapatok meglepetésszerű ellentámadással visszafoglaltak egy fontos hegyvidéket. Gyors német harci gépek Palermo kikötőjében elsüllyesztettek egy ötezer tonnás hajót és 8 másik hajót megrongáltak. A szicíliai partvidék felett 7 ellenséges gépet lelőttek a német erők.

Tegnap egy amerikai bombázó kötelék zárt támadást kísérelt meg a román kövöajvidék ellen. A német és román légyvédelem idejében szembeszállt az amerikai kötelékkel és eredményesen szétszórta az ellenséges köteléket. 36 gépet lelőttek. Ezenkívül igen sokat súlyosan megrongáltak, úgyhogy egyrészt elvesztésével számolni kell. A célpontokban okozott károk nem jelentősek.

A német birodalmi terület felett nem voltak harciselekmények. Az Atlanti-óceán felett német repülőgépek lelőttek egy nagy angolszász vízirepülőgépet.

Ankara. (MTI.) A Német TI jelenti: A román olajmezők bombázásáról visszatérő amerikai gépek közül nyolc hajtott végre kényszerleszállást török területen.

Több erősen kiépített szovjet támaszpontot foglaltak el a németek

Berlin. (MTI.) A Német TI jelenti. A német csapatok vasárnap 144 szovjet páncélosot lőttek ki.

Berlin. (Interinf.) Az orelti kanyarulatban a szovjet csapatok vasárnap ismét támadták a német védelmi rendszer délnyugati szárnyát. Egész nap rohamozták a német vonalakat. Céljuk nyilván előretörés Brjanszk irányában, hogy a német csapatok elvágják hátsó összeköttetéseiktől. Izzó nyári hőségben nagyon nehéz és változatos harcok fejlődtek ki, amelyek során a német védők az egész vonalon eredményesen ellenálltak. Az orelti szakasz északi szárnyán a német harcirepülők bombázták a bolsevisták gyalogos és páncélos tömörüléseit. A bolsevisták súlyos veszteséget szenvedtek. Bolhovnál nehéz német bombázók eredményesen visszatarították a szovjet támadásokat. Ugyanakkor az orelti szakasz északi szárnyán egy német ellentámadás a bolsevista támadó vonal oldal-szárnyá ellen irányult. Itt is sok bolsevista fogoly jutott német kézre. A néhány nappal ezelőtt a miusi szakaszon megindult német ellen-

Gyöcsy Jenő, az új külügyminiszter

támadás kedvezően fejlődik. Több erősen kiépített támaszpontot sikerült elfoglalni. A Ladoga tótól délre helyi harcok voltak. Légiharcokban 96 szovjet gépet semmisítettek meg. Két német gép hiányzik.

Stockholm. (MTI.) A NTL jelenti: A délafrikai vizeken akna- vagy torpedó-támadás elsüllyesztette a 19.000 tonnás „Pegasus” nevű svéd motoros tartályhajót.

Berlin. (MTI.) Az Interinf jelenti: Német felderítőgépek a francia partoktól 750 kilométerre lelőttek egy kétmotoros amerikai vízirepülőgépet. A személyzet hét tagja életét veszítette.

Berlin. (MTI.) A Német TI jelenti: Brit torpedóvető repülőgépek ma délben megtámadták egy német hajókisérőet. Eddigi jelentések szerint 8 áradó gépet lelőttek.

Berlin. (MTI.) Az Interinf jelenti: Német repülők Palermo kikötőjében elpusztítottak 4 hajót 23.000 tonnával és 3 hajót 16.000 tonnával súlyosan megrongáltak.

Palermo. (Bud. Tud.) A szövetségesek Palermo fogházából 58 politikai foglyot bocsátottak szabadon, ugyanakkor 200 fasiszta tisztviselőt letartóztattak.

Meglepetésszerű támadással visszavonulásra kényszerítettek a németek egy erős angolszász felderítő csoportot

Berlin. (MTI.) Az Interinf jelenti: Német repülők Palermo kikötőjében elpusztítottak 4 hajót 23.000 tonnával és 3 hajót 16.000 tonnával súlyosan megrongáltak.

Berlin. (Interinf.) A szicíliai harcok terén a harcok súlypontja továbbra is a középső szakaszra esik. Német rohamcsapatok meglepő rohammal ellenséges készenléti állásokban lévő csapatokat szórtak szét. Sok foglyot ejtettek és tekintélyes hadianyagot zsákmányoltak. Az egyik német csapatrészt Nicosa terében igen eredményesen harcolt. Amerikai és kanadai csapatok vasárnap itt megkíséreltek egy útkeresztezést elfoglalni. Német védőcsapatok a légi erő támogatásával megállapították a páncélosok támadását, majd ügyes átkaroló mozdulattal elzárták a visszavonulás útját. Kemény és elkeseredett közelharcban az ellenségnek súlyos veszteséget okoztak. Az amerikaiak pillan-

natnyílag Szicília nyugati részeiben csoportosították át csapataikat mert ott sikerült eddig áldozatok és harc nélkül több helységet elfoglalni. Regalbutótól keletre és nyugatra heves tüzérési előkészítés után támadásra indultak az angolok és kanadaiak. A támadóknak súlyos veszteséget okoztak. Regalbutótól keletre az első kanadai hadosztály támadása megakadt. A támadók egyik csoportját elvágták hátsó összeköttetéseitől. Catania terében az egyik német harcicsoporthoz erős angol és amerikai felderítő csoportot lepett meg támadásukkal. Az ellenséges harcicsoporthoz menekülésszerűen visszavonult. A partmenti útvonalon amerikai csapatok tapogatóznak előre. Az elhelyezett aknazárak súlyos veszteséget okoztak. A cataniai síkságon a 8. hadsereg balszárnyára fokozott nyomást fejt ki.

Nápolyt bombázták az angolszászok

Róma. (MTI.) A Stefani jelenti. Az olasz főhadiszállás közli: A szicíliai arcvonal középső és észak szakaszain tegnap heves tengely-támadások megakadályozták az ellenség makacs támadásait. Tegnap angolszász repülők légitámadást

intéztek Nápoly ellen. Angolszász tengeri erők Salernót támadták. Nápolyban komoly károk keletkeztek. Két ellenséges gépet lelőttek. A támadásnak 10 halott és 63 sebesült áldozata van.

Szofia. (MTI.) A román kövöajvidék ellen intézett támadásról a kövöajvidék közli: Vasárnap 12.18-tól 13.30-ig légi támadás volt Szofiaiban. Körülbelül száz angolszász bombázóból álló kötelék repült át Bulgária felett. Az ellenséges gépek Ploestit és a környékén lévő petroleum-kutakat bombázták. Nem hivatalos értesülés szerint a bolgár légyvédelem 4 gépet lelőtt.

Szigoru intézkedések Olaszországban a rend fenntartására

Róma. (MTI.) Róma városa még ma is zászöldíszben áll, bár teljesen hétköznapi élet uralkodik az utcákon. A minisztériumok és a középületek előtt most is szorongós őrség áll. Este 9 óra után szokatlan élénkség uralkodik a városban, mert mindenki igyekszik hazafele. Féliz óra után senki sem tartózkodhatik az utcán külön engedély nélkül. Órjártok cirkálnak az utcákon és azonnal tüzelnek, ha az első felszólításra nem állnak meg. Néhány eset már előfordult, hogy a felszólításnak nem engedelmességet agyonlőttek.

A lapok az ilyen eseteket a lakosság tudomására hozzák, hogy lássák, milyen szigorúan betartják a rendelkezéseket. Így például egy férfit, aki ismételt felszólítás ellenére sem volt hajlandó az erkélyről bemenni, agyonlőttek. Az olasz lapok stílusa is megváltozott július 25 óta. A fasiszta milícia felszámolása tovább tart.

Róma. (MTI.) A „Popolo di Roma” „Együttműködés és ellenőrzés” címmel ezeket írja:

— Az olasz nép együttműködik kormányával, amit hosszú éveken át megtagadott a fasiszta rendszertől. A legnagyobb megértéssel fogadták a legszigorúbb rendeleteket és ez annál nagyobb érdem, mert három évi háborús szenvedés és nehézségi után. Az olasz július 25-én éjjel minden olasz megértette, nek be,

hogy megszűnt az alattvalói helyzet és polgárrá válnak.

Róma. (MTI.): Mint az egyik olasz lap közli, Salandra volt olasz miniszterelnök fia visszatér Olaszországba.

Spanyolország, Portugália és Argentína szentszéki követeit fogadta a bíboros államtitkár

Róma. (MTI.) Vatikánvárosból származó jelentés szerint Maglione bíboros államtitkár fogadta Spanyolország, Portugália és Argentína szentszéki követeit.

Róma. (MTI.) A Stefani Iroda jelenti: A hivatalos lap rendeletet közöl, amely szerint a közbiztonsági testület tagjai ezentúl az állam fegyveres erőinek részei lesznek.

Róma. (MTI.) A Tribuna „Az ellenség számításai” című cikkében azt írja, hogy Olaszország meghódítása nem olyan könnyű, mint az ellenség hitte nem olyan rövidlejáratu, ahogyan az ellenség terveiben elképzelte. Olaszország megvédi becsületét, életét, jövőjét.

Róma. (MTI.) A Stefani jelenti: Az egyetemi miliciát felszabták. A tartalékos tiszti tanfolyamok a hadsereg ellenőrése alatt fejeződnek be.

Értékes szerzeményekkel gyarapodtak a fővárosi muzeumok

Félkilométer hosszúságban tárták fel egy középkori lala alapjait

Budapest, augusztus 3. Részletes beszámoló jelent meg a fővárosi muzeumok legújabb szerzeményeiről és fejlődéséről. Első helyen érdemel említést a Székesfővárosi Képtár, melynek gazdagítására a főváros sokat áldoz. A háborús viszonyok azonban nagyon megnehezítik a muzeumok fejlesztését. Az árak emelkedése a piacra kerülő műzeális vagy érdekességű művek ritkulása a gyűjtést megnehezíti. Legutóbb mégis közel 500 képzőművészeti alkotással gazdagodott a Képtár gyűjteménye. A viszonyok nehezítésével a vásárlások súlypontja teljesen az előművészetek felé tolódott el, mert jóllehet mű-

zeális szempontból a történeti anyag gyűjtése, a fejlődési folyamatosság hézagainak kitöltése igen fontos feladatnak látszik, a Képtár a hangsúlyt mégis egyre inkább az előművészet támogatására helyezte át. Ennek következtében irányokra való tekintet nélkül igyekeztek a Képtárban a jelenkor magyar művészetének arculatát a leghűsebben lerögzíteni. Sajnos a Képtár egyelőre csak elraktározó tevékenységet folytat, mert nincs hely az új szerzemények kiállítására. Csupán időszakos kiállítások keretében van mód újabb művek bemutatására.

nek továbbfejlesztése és rendezése önálló gyűjtőtevékenységet és tudományos munkatervet kíván. Meg is alakult a muzeumok középkori osztálya.

Mátyás király kastélyának feltárása

A Halászbástyai Köemléktár irányításával folytatták a Hidegkuti-úton Mátyás király kastélyának feltárását. Nagyobb jelentőségű ásatást folytattak az intézet még Nagytétény és Budafok határában az elpusztult Chut község helyén és temetőjében. A XIII. században virágzott ez a település, mely a háromszigeti premontrei kolostor birtoka volt. Feltárták a falu mintegy 500 méteres házsorának alapjait. Ilyen összefüggő középkori telepet, változatos, sok helyiségből álló alaprajzokkal a magyar kutatás eddig nem ismert. A temetőben

Tisztviselői

étkezde

a Kat. Körben

Ebédmenü P 2-10

Szilágyi Dezső u. 5. Telefon 18-50

sok ékszert és egyéb tárgyakat tártak fel, diszes pártákat, bogláros öveket, gyöngyöket, melyek Budáról származtak és Buda műiparának eddig ismeretlen oldalát világítják meg. A Történeti Múzeum mintegy 2000 tárggyal gazdagodott újabbban. Többek között 340 városkép és mintegy 660 arckép került a Történeti Múzeum birtokába. Az arcképek között találjuk számos uralkodónak, Sándor Lipót, József Nádor, Széchenyi István gróf, Kossuth Lajos képeit. István királyi herceg saját kézzel festett akvarelljeit, Rottenbiller Lipót szabad-ságharckorabeli okmánygyűjteményét, Clark Ádám íróasztali hagyatékát is megszerezte a múzeum. Még számos nagyértékű és nagyérdekes emlékekkel gazdagodtak újabbban a főváros muzeumai. (Magy. Tud.)

Ujabb ásatások Óbudán

Az Aquincumi Múzeum legutóbb az óbudai plébániai templom mellett egy multszázadbeli szoborcsoportot részlet ásatta ki. A múzeum körül azokon a helyeken, melyeket eddig nem kutattak át, kutatóárokakat létesített. Ezek alapján megállapították, hogy a rommezőnek e részén is érdemes teljesen kiásni és fenntartani a polgári település maradványait. Az újabb ásatások során értékes emléktárgyak kerültek napvilágra. Így verdefényes Vespasianus érme és Venus—Amor—Psyché ábrázoló, fehér márvány domborműves tábla. A Prinfvendéglő kertjében a Pék-utcában a polgári városrész északi kapuzata kezd kibontakozni az ásatások során. Ez a kapuzat nagyszabású építmény falakkal és terrazzo-pátozatos helyiségekkel rendelkezett a

kapuórság és hivatalos személyzet számára. Az épülő Árpádhíd munkálatainak egyik pillérgödredében a mai felszín alatt 4 méter mélységben találták az aquincumi katinai kolónia szennyvízgyűjtő csatornáját, melyet hatalmas mészkőlapok fedtek be. Itt további csatornarezszelek feltárását remélik. A múzeum újabb két nagyjelentőségű köemlékkel gazdagodott. Az egyik fogadalmi oltárkö Dis Paternek és Proserpinának az alvilági istenpárának, a másik egy sarkó tetején oroszlánpárral. Az előbbi a Veder-utcában, a másikat a Szel-utcában találták. Az Aquincumi Múzeum most készül fennállásának 50 éves jubileumára, mely alkalomból helyiségeit toldaléképítkezésekkel és újabb raktárakat is emeltek a letelek számára.

Másiélezeréves temetők feltárása

A Régészeti és Ásatási Intézet az Aquincumi katonaváros déli részén és a Bécsi-út mentén húzódó III. és IV. századbeli temetők feltárásán dolgozott. Előkerült egy nagyobb sírepmény, melynek elsősége az antik felszín alatt helyezkedett el, míg felépítménye a föld fölé emelkedett. Falain színes sávok voltak. Két kőláda és téglasor feküdt a földalatti helyiségekben, ahol csontvázakat is találtak. A sírokban két mázas agyagedény és hosszúságú és gömbalaku üvegpohár egy hágyafejes bronzfigura és II. Constantinus érmei kerültek elő. A Vályog-utcában további sírokat találtak, melyek a III. századból származtak. Felfedeztek itt egy falfestményt is, mely Dionysost ábrázolja. Az aquincumi polgárváros déli részén egy hétszobából álló, északfelé porticussal rendelkező magánházat ásatott ki az intézet. A magánház még Aquincum városi életének kezdetén Hadrianus uralkodása

idején épült. Elsőizben kaphattunk itt teljes képet egy korabeli aquincumi lakóépület belső dekorációjáról. Az egyes szobák falfestészet a pompeii-itáliai stilusok hagyományainak szellemében készült. A lábazatát virágdísz, vagy technikával utánozott márványberakás képezte, míg a felette lévő felfelületet vörös, függőleges sávok osztották fel különböző nagyságú mezőkre.

A magánház közelében két egymásföle épült Mitrász-szentély került elő. Az egyik belsejében megtalálták a szentély hagyományos felszerelésének nagyobb részét. Találtak még több, a termékenységre utaló piramis alakú kőhasábot egy terakotta Venus istennőt ábrázoló szobrocskát, 23 különböző nagyságú kőgolyót és igen sok agyagkorót. Szent-Endre területén a katonaváros északi részén több kisebb-nagyobb épületet ástak ki. Elvégezték nemrégiben a római katonaváros nagy amfiteátrumának rekonstrukcióját. Ezzel a királyhegyi amfiteátrum karbahelyezése befejeződött. Most már a terep és a terület rendezése van csak hátra, hogy az egész mint páratlan, világ-szerte ritka római emlék megnyitható legyen a nagyközönség előtt. A fővárosi muzeumok középkori anvaga az utolsó években oly nagy mértékben gyarapodott, hogy en-

Egy hónapos szünetelés után ujra megnyitott az olvasók számára a városi könyvtár

Új könyvek a szekrényekben. Sok új tag iratkozott be. Tervek a jövőre

Nagyvárad, aug. 3. Egy hónapi nyári szünet után hétfőn reggel ismét megnyitott a Nagyvárad- városi könyvtár az olvasók részére. A könyvtár közönsége már jóval tíz óra előtt csoportokba verődve várakozott a könyvtár épületének bejárata előtt és valósággal megrohmozta a megnyitott termet és az olvasó tisztviselői karát. A régebbi olvasókkal egyidejűen új beiratkozók is érkeztek, főként fiatal lányok. A beiratkozók között akadt tizenhat éven aluli is, akit azonban a szabályok értelmében el kellett utasítani, miután a könyvtár olvasói csak tizenhat éven felüliek lehetnek és az ennél a kornál fiatalabbak csupán a szülőik, vagy idősebb testvérük révén juthatnak a felnőttek által kiválasztott olvasnivalóhoz.

NEM PIHENT A KÖNYVTÁR

A könyvtár megnyitása alkalmából felkerestük Soós Andrást, a kultúrintézmény vezetőjét, aki alig győzi elintézni az újonnan beiratkozók és különböző kérelmekkel jelentkezők ügyeit. Mindezekelőtt a könyvtár nyári szünet alatti tevékenysége felől érdeklődünk:

— A könyvtár vezetősége és tisztviselői — kezdi Soós András — a nyári szünet alatt sem pihentek. Az új könyvek osztályozása és a különböző hivatalos elintézni valók adtak munkát erre a hónapra is bőven, a „pihenés” csak annyit jelentett, hogy miután az olvasók nem foglalkoztatták a tisztviselőket, a katalógizáló és más egyéb adminisztrációs munkának könnyebben tehettek eleget.

— A könyvtár vezetősége egyébként — folytatja Soós András, — meglátogatta a haditudósító kiállítást is és dr. Hlatky Endre városi főispán, valamint dr. Gyapay László helyettes polgármesterrel együttesen nagyobbarányu vá-

sárlást is eszközölt. A haditudósító kiállításának valamennyi kiadványát megvettük, mintegy 150 pengő értékben. Rövidesen ezek a könyvek is a közönség rendelkezésére állanak. A városi kultúr- ügyosztály ezenkívül megvásárolta Haranghy Jenő bevonulási festményét 500 pengő értékben.

— Szó volt arról — említjük meg, — hogy a könyvtár helyiségeiben a nyári szünet alatt jelentősebb technikai változásokat is eszközölnek.

— Ennek az ígretünknek — válaszolt informátorunk — sikerült is eleget tenni s az új könyvszekrények már el is készültek, sőt nagyrésztük megtelt az új könyvekkel.

EGYELŐRE NEM LESZ KIALLITÁS

A könyvtár vezetősége tervehette, hogy a nyári szünet alatt több könyvkiállítást rendez. Egy kiállítást a nagyváradai és biharmegyei vonatkozású könyvekből s külön egyet az olasz kultúrintézményekről is terveztek megrendezni.

— Az olasz könyvkiállítás — válaszolt Soós András — egyelőre elmarad. A kultúrintézet vezetője ugyanis ezidőszereint Olaszországban tartózkodik s a jelenlegi események problematikussá teszik a tervezett kiállítást. Remélhető azonban, hogy azért erre és a másik tervezett kiállításra is sor kerül.

Ennyit mond Soós András a nyári pihenőről, amely, mint az elmondottakból kitűnik, nem is annyira pihenő volt, hanem előkészület az újabb és egyre eredményesebbnek ígérkező kultúrunkára.

A könyvtár egyébként augusztusban délelőtt 10-től 2 óráig áll a bent olvasó és kölcsönző közönség rendelkezésére, míg szeptember 1-én majd a megszokott téli rend lép életbe. (H. I.)

**Nagyvárad város
legújabb térképe**

nagy fali 2 P, kisebb
színes 1 80 P kapható
a MAGYAR LAPOK kiadóhivatalában

RÓMAI LEVÉL:

Igy bombázták Rómát

Most érkezett meg szerkesztőségünkhez római munkatársunk helyszíni beszámolója Róma bombázásáról. Olvasóink bizonyára nagy érdeklődéssel fogadják. (Szerk.)

Róma, július hó, Verőfényes, tórtó nyári délelőtt. Róma népe előzőnli a piacokat, bámulatos türelemmel vár órákig egy-egy érkező zöldszékes autóra, trafikok előtt hosszú fértsior a dohányra, amikor felbúgnak a riadó-szirenék. Három-négy nap óta mindennap van légiriadó, már megszoktuk. Mindenki nyugodtan megy háza, vagy az óvóhelyekre.

Ez a nappali riadó mégis furcsa most, mert eddig csak éjjel jöttek: felderíteni, rőpcédulákat hullatni. Pár perc múlva megdörögnek a léghárító útegek ágyui. Beleremeg a levegő. Irtozatos az éjjeli lövöldözés, de így van egy előnyünk: az ellenség nem lát bennünket. Most azonban lát és nem rejtethetjük el házainkat. A ragadózó raj bárhol lecsaphat fészkeinkre és mi nem tudunk védekezni, egyenlőtlen a harc támadó és megtámadott között...

Már meg lehet különböztetni az ágyulövésektől a bombák lecsapódását. Komolyra fordult a sok szóbeszéd, hogy fogják-e Rómát bántani, vagy nem?...

Még mindig nem hiszek. Mástél-éves kis Marqitkám nyugodtan zongorázik és énekel hozzá. Ujra lapoz a kottában és ujjacskáit csodálatos könnyedséggel emelgeti; elemében van és nem szabad most zavarni őt. Egyedül vagyok vele és fennmaradok: figyeltek. Megremeg ablak-ajtó. Szaladok az ablakokhoz: hol jártak? Hatalmas füsttölcsér gomolyog előttem: fekete és fehér. Valami nagy dolog történt. Jobbra nézek, égő füstfelleg arról is. Mentőautók, katonautók roboznak.

Róma megsebesült.

Kis szünet, majd újra dübörögnek az ágyuk, tehát újabb raj érkezett. Hatalmas robbanás ráz ajtó-ablakot megint, újabb gomolygó füstoszlop ugyanott: Littória repülőterén.

Telefonálok. Megtudom, hogy az egyetemi város megrongálódott egész terjedelmében. A szép temető is megsérült és a temető bejárata mellett lévő Szent Lőrinc bazilika tönkrement. Hát lehetséges ez? A Szent Lőrinc kerület egész hosszában ég! A külváros egyrésze víz alatt van. A bombák krátereket furtak és a talaj bőven ontja a vizet. Eg a selyemgyár egy része, ég a Szent Lőrinc állomás, ahol teherszállító vonatokat bombáztak. Megsérült a temető, a bazilika és az egyetemi város.

Újabb rajok jönnek, szakadatlan a robbanások zaja. Jól hallani a repülő-

gépek berregését, mert alig 1000 méterre szállnak.

Aztán hosszú csend odalönt, mentőautók robaja idelenn. Vége a riadónak.

Kimegyek a városba, a Szent Lőrinc negyed felé. Nem jár a villamos, gyalog megyek. Kétféletes kráterek a sinek. Sinek és huzalok össze-vissza. Eltört vízcsövek merednek ki a földből. Róma egy részében nincs víz sem. Az egész egyetemi város csupa sérülés, üvegablak sehol nincs már.

A temetőhöz érek. A bazilika közepén gránát-tölcsér. A templom egész eleje leomlott, a tetőzetten csak a keresztgerendák rogyadoznak, az oldalalalak freskói összetörve a földön, padok és oszlopok törmelékével felismerhetetlenül. A középső iv mozaikja

ép, a Szűzanya vállairól lehullott a kék mozaiklepel. Olében a kis Jézus kitárt karokkal, teljesen ép. Vár és hív bennünket, bukott embereket most is. Ami azonban a legcsodálatosabb: az a tabernakulum. Egyszínű szürke a templom a rombolástól, összetört falaktól és ebben a szürkeségben, az összetört oltáron tiszta, aranyozott fényben ragyog a tabernakulum. Sértetlen! Egy márványangyal borul fölé védő karokkal s úgy állnak ketten, a tabernakulum és az angyal, mint Isten dicsősége és győzelme az emberi gonoszság felett. A többi mind romhalmaz. A tabernakulum csukva van most is. Fél Róma idevonlt és áhitattal nézik a csodát.

Egyszerre morajlás jut végig a lömegen: a Szentatya autója érkezett meg. Ő maga, a Pastor Angelicus ajött a síró Róma népei közé, ide a romokhoz. Imádkozik, teher ruhája messzire ragyog. A nép térdreborul és Ő áldást oszt a romok felett.

Fennt gomolygó füstoszlopok fölött ragyog az örök Isten lerombolhatatlan napja az emberiség fölött...

H. SZENEK OLGA

30 ezer pengő óvadék ellenében

Elrendelték Fritsch Walterné szabadlábrahelyezését

Nagyvárad, aug. 3. Megirtuk néhány nappal ezelőt, hogy az ügyészség elrendelte Fritsch Walterné és Benedek Andor előzetes letartóztatását. Közöltük azt is, hogy Fritsch Walterné védője, dr. Turnovszky Sándor, felfolyamodással élt s abban nagyobb összegű biztosíték felajánlása mellett

védenca szabadlábrahelyezését kérte.

Az uzsorabíróság ma délelőtt hozta meg döntését az ügyben s 30 ezer pengő óvadék ellenében elrendelte Fritsch Walterné szabadlábra helyezését. Benedek Andor továbbra is előzetes letartóztatásban marad.

Felhívás Biharvármegye és Nagyvárad város közönségéhez!

Bihar megyei és nagyváradai honvédek, messze szülőföldjüktől a harctéren teljesítik kötelességüket, fáradságot, életet és vért áldoznak azért, hogy szülőföldjüket megóvják ellenséges betöréstől, hogy az otthonlevők nyugalmát és az élet rendes menetét biztosítsák, hogy a bolsevizmus mindent elsöprő áradatával szemben megmenthető legyen mindaz, ami mindnyájunk előtt szent: Isten, haza, család, magántulajdon.

A mi elszakadt véreinket támogatni erkölcsi és hazafias kötelességünk. Nagyvárad és Bihar vármegye társadalma kedves kötelességet teljesít akkor, midőn a harctéren küzdő katonáinak Szent István napjára szeretetszolgálatot óhajt küldeni, hogy ezáltal tettekben is kifejezze a harctéren küzdő honvédeinkkel szemben szeretetét, háláját, elismerését és megbecsülését.

Eppen ezért a Vöröskereszt egyetlettel egyetértve, előzetes megbeszélés után, elhatároztuk, hogy minden egyes harctéren küzdő katonáinknak egy-egy szeretetszolgálat összeállítására és benyújtására kérjük fel a közönséget.

Egy-egy típuscsomag tartalmazzon 50 darab cigarettát, negyed kilogramm kekszet és negyed kilogramm nyáriokbászt, vagy szalonát. Ezenkívül külön csomagban egy-egy liter bor is felajánlható.

Bihar vármegye közönsége 5000 darab, Nagyvárad város közönsége 5000 darab szeretetszolgálatot vállal magára és ezeknek a beszolgáltatására kérjük fel a hazafias, lelkes közönséget.

A szeretetszolgálatok a Magyar Ház helyiségében (Sai Ferenc utca. 9. sz.) reggel 8-tól este 8-ig adhatók át, ahol a társadalom hölgytagjai és a kirendelt tisztviselők fogják átvenni. Az adakozás időpontját augusztus 1-től 15-ig állapítjuk meg.

Biztosan hisszük, hogy Bihar vármegye és Nagyvárad város közönsége, mint a multban, most is örömmel, lelkesedéssel és szeretettel fog sietni, hogy értünk küzdő fiainknak egy pár kellemes percet szerezzen.

Nagyvárad, 1943. július 26-án.

Hazafias üdvözléttel:

Dr. CZIFFRA KALMÁN,
Bihar vármegye főispánja,

Vitéz NADANYI JÁNOS,
Bihar vármegye alispánja,

Dr. HLATKY ENDRE,
Nagyvárad thj. város főispánja,

Dr. SOÓS ISTVAN,
Nagyvárad thj. város polgármestere.

Meglátogatta a polgármester és a tisztiorvos a légó-kórházakat

Nagyvárad, aug. 3. Dr. Soós István polgármester és dr. Szirmay városi tisztiorvos kedden délelőtt látogatást tettek a Tanítók Háza és az Epreskertben elhelyezett légó kórházakban. Miután a kórházakat alaposan megvizsgálták, megállapították, hogy néhány nélkülözhetetlen felszerelés beszerzése után a kórházak kifogástalanul állnak szükség esetén rendelkezésre.

Thuránszky László sajtófőnök miniszterelnökségi államtitkár

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A hivatalos lap keddi száma a következő legfelsőbb elhatározást közli:

„A magyar királyi miniszterelnök előterjesztésére dr. vitéz thuriki és komjáthai Thuránszky László miniszteri osztályfőnök, felsőházi tagot, miniszterelnökségi államtitkárrá kinevezem. Kelt Budapestén, 1943. évi augusztus hó 1. napján. Horthy s. k., Kállay Miklós s. k.”

Thuránszky László, akinek államtitkári kinevezését politikai körökben osztatlan öröm és rokonszenv fogadja, 1892-ben született Sátoraljaújhelyen. Édesatyja, Thuránszky László, Zemplén vármegye kormánybiztos főispánja, majd főispánja volt. Egyetemi tanulmányait Kolozsváron, Münchenben és Párizsban végezte, a kolozsvári egyetemen avatták jogi és államtudományi doktornak. A világháborút a volt császári és királyi közös 12. huszárezred kötelékében harcolta végig. Mint tartalékos hadapród vonult be 1914-ben. Ezredével végigküzdötte a kárpáti, galíciai, volhiniai, oroszországi, erdélyi, romániai és olaszországi harcokat s mint főhadnagy 1918 júniusában az olaszok piavei offenzívájának végén hadifogságba került. Négyévi harctéri szolgálat alatt kétszer sebesült és több kitüntetésben részesült.

1920 májusában a külügyminisztérium fogalmazási karában kezdte meg közszolgálatát. A külügyi tanfolyamok elvégzése után 1923—1926-ig mint követségi attasé a belgrádi magyar követségben, 1926—1929-ig pedig mint követségi titkár a bucaresti magyar követségben teljesített szolgálatot. 1930-ban központi szolgálatra rendelték a külügyminisztériumba s itt két éven át mint a sajtóosztály vezetőjének helyettese működött. 1932-ben a külügyminisztérium politikai osztályába került s a munkakörében több ízben járt kiküldetésben Genfben, a Népszövetség közgyűlései alkalmából, 1935 szeptemberében néhai Kozma Miklós belügyminiszter előterjesztésére Tolna vármegye főispánjává nevezték ki. 1939 márciusában néhai gróf Teleki Pál hívta meg a miniszterelnökség sajtóosztályának vezetésére. Miniszteri osztályfőnöki rangban került a miniszterelnökség sajtóosztályának élére s az osztály vezetését Bárdossy László, majd Kállay Miklós miniszterelnöksége alatt is megtartotta, államtitkárrá történt kinevezéséig. Több mint négyéves kiváló sajtófőnöki működése a politikai világ és a sajtó osztatlan elismerését és tiszteletét biztosította számára.

Mint Tolna vármegye főispánja kapcsolódott be a helypolitikai életbe. Örökös tagja Tolna vármegye és Zemplén vármegye törvényhatósági bizottságának. Zemplén vármegye választott felsőházi tagja s mint törvényhozó, főként közigazgatási, földbirtokpolitikai, szociális, népszaporodási stb. kérdésekkel foglalkozott.

Keresztény magyar

keresztény

magyarnál vásárol!

Érzségügyi adatfelvételt végeznek a Székelyföldön a székely főiskolások

A Magyar Tudósító jelenti: A Kolozsvári Székely Társaság székely főiskolái hallgatók számára pályázatot hirdetett sajátos székely kérdések kidolgozására. A pályázatnak különösen egészségpolitikai szempontból van nagy jelentősége, mert a diákok ezzel kapcsolatban adatgyűjtést végeznek Székelyföldön. Jancsó Bélának, a Székely Társaság főtitkárának nyilatkozata szerint, a leghíresebb vármegyék területén is felhívta egyes helyeken fejét az egyke. A kutatások azt a célt szolgálják, hogy kiderüljön, milyen okokra vezethető vissza a székely egyke.

A székely főiskolások adatgyűjtése meg fogja könnyíteni a kormányzat munkáját is a népbetegségek és alkoholizmus letörésére indított küzdelemben.

Nem áru uzorát, hanem ártullépést követ el, aki drágábban adja a villanyzsinórt

Az egyik villanyzerelőt árszora büntetében mondotta ki vétkesnek és ítélte el az uzorabíróság, mert az illető egy félméter villanyzsinórt annakidején 30 fillérért, a megengedett árnál drágábban adott el. Az uzorabíróság szerint a 30 filléres ár meghaladta a méltányos hasznát. Fellebbezés folyán a Tábla is büntetést mondotta ki a villanyzerelőt, de nem árszora, hanem ártullépés büntetében. A Tábla szerint ugyanis az izzólámpa zsinór iparcikk, melynek árát annakidején rendeltel rögzítették, illetve újabb rendeltel az árát megszüntették. Ebből következik, hogy az ilyen cikkeket drágításával kapcsolatban nem azt kell vizsgálni, vajjon a követelt ár foglalmában hasznát meghaladó nyereséget, hanem méltányos ár akkor létesül, ha a követelt ár nem magasabb a hatóság által megszabott legmagasabb árnál (ártullépés). Minthogy a villanyzerelő a megállapítás szerint a megállapított árat lépte túl, cselekménye üzleti ártullépésnek minősül. (Magy. Tud.)

Új kenyérrendelet lépett életbe Romániában

Bukarest. (MTI.) Hétfőn életbe lépett az új kenyérrendelet, amelynek értelmében a pékek kétféle kenyeret süthetnek: fehéret és feketét. A fehér kenyér ára 50 lei, a feketeé 20 lei. — A fekete kenyeret jegyre adják, a fehéret minden korlátozás nélkül. A fénvüzési étermekben a jövőben tilos fekete kenyeret kiszolgáltatni. Ugyancsak mostantól kezdve szabadforgalomban kapható a fehér kifli, peresztb. A földművelésügyi miniszter kijelentette, hogy a kenyér-ellátás ilyen értelmű megváltoztatása az új termékkel van összefüggésben, amely nem különösen jó, de kielégítő.

Milyen élelmiszereket küldhetünk postai csomagokban?

Szabad a zöldségek és a kenyér szállítása

A közvélemény körében általános tájékozatlanság uralkodik azon a téren, hogy milyen élelmiszereket szabad postán küldeni és milyen élelmiszereket szabad Budapestre bevinni. Erre vonatkozólag az alábbiakban közlünk újabb tájékoztatást:

Nem szabad postán csomagban küldeni: szalonnát, zsírt, tojást, lisztet, húst (sem füstölve, sem nyersen) Szabad ellenben küldeni vadhúst, nyulat, szarvast, őzet, az aprójszágok pedig egy pulykát, két tyúkot, vagy négy csirkét.

Szabadon küldhető az állatok belső részeinek egyes készítményei, például disznósajt, nyelv, máj, de tilos a szalámi és kolbász.

Tilos az összes zárt élelmiszerek, így fehérruk (zsír, hár) valamint a burgonya küldése. Szabad a vaj, méz, dió, lekvár, mák és kenyér.

Szállítási igazolvány nélkül kézipoggyászként szállítható Budapestre vaj, tehénturó, juhturó és általában

sajtok, míg a tejjel és tej igazolvány nélkül való szállítása tilos.

Be lehet Budapestre vinni szállítási igazolvány nélkül kézipoggyászból 5 kilót meg nem haladó mennyiségben húst. A baromfiak közül kézipoggyászként magánháztartás céljára szállítási igazolvánnyal felvihető egy pulyka, vagy két tyúk, vagy négy csirke.

Nem kell szállítási igazolvány bab, borsó és lencse, vöröshagyma és fokhagyma szállításához. A felsorolt zöldségeknek az a megszorítás van, hogy egy személy 100 kilónál többet nem vihet magával.

Mindenféle zöldségek igazolvány nélkül szállítható. Igazolvány nélkül szállítható a savanyúkáposzta, vöröskáposzta, mák (ez utóbbi csak 50 kilónál kisebb mennyiségben) és a méz. Szabadon szállítható kézipoggyászként és postán a kenyér is, bár a kenyér forgalma az egész ország területén kötött.

Két új hasznos kiadványt jelentetett meg a Földművelésügyi Minisztérium Erdélyi Kirendeltsége

Mindössze két esztendeje működik a földművelésügyi minisztérium Erdélyi Kirendeltsége, de ez alatt az idő alatt is rengeteget dolgozott Erdély mezőgazdaságának fejlesztéséért, amelynek egyik tengelykérdését éppen a gazdasági ismeretek terjesztése képezi. A m. kir. gazdasági tanfolyamok és szakiskolák munkáját egészíti ki a kirendeltség kiadványsorozata, amelyet Balogh Vilmos dr. min. osztályfőnök, a kirendeltség vezetőjének irányítása mellett Solthy Ernő dr. min. oszt. tan. szerkeszt. A napokban hagyta el a sajtót a 17. és 18. sz. kiadvány. Az elsőben „Tanulmányok a gazda-

lányok is” címen dr. Gábor Dénes gazdasági tanintézeti igazgató, erdélyi érkezői tanulmányi felügyelő ismerteti a m. kir. háztartási tanfolyamok, valamint háztartási szaktanácsadó állomások célját és rendeltetését. A másodikban pedig dr. Kopp Elemér vegyész-mérnök, a kolozsvári m. kir. Gyógynövénykísérleti Intézet vezetője foglalkozik a máktermesztés nagyjelentőségű kérdésével. Mind a két írás igen hasznos útmutatója az erdélyi gazdátársadalomnak. A füzeteket egyébként már szét is küldte a kirendeltség az erdélyi magyar falvakba.

Ez év első felében 110 millió darabbal emelkedett a levélforgalom és 40 százalékkal több pénzt küldtek postán

Köze! négymillió feladott táviratot mutat ki a posta statisztikája

A Magyar Tudósító jelenti:

A postavezérgazgatóság most letette közzé legújabb kimutatását a folyó év első felének postai forgalmáról. Valamennyi adata jelentős emelkedést mutat az előző év hasonló időszakával szemben. Ez év első felében 574.5 millió darab levélpósta küldemény került feladásra, kerekben 110 millió darabbal több, mint tavaly ilyenkor. Ajánlott levelet 113 millió darabot adtak fel, 1.5 millióval többet, mint az előző évben. A csomagforgalom 138 millió darab volt, ami kétmilliódarabos emelkedésnek felel meg. Feladták az év első felében 11.1 millió darab postataviratot, 1.431 millió pengő értékben. A darabszám-

nál 1.4 millió, az összegnél mintegy 400 millió, emelkedés mutatkozik. Postatakarékpénztári csekk utján 3726.2 millió pengőt fizettek be, 862 millió pengővel többet, mint az előző év első felében. A távirat forgalom 3.880.000 darab volt, 600 ezer távirattal több, mint az előző év első felében. Jelentősen emelkedett a telefonbeszélgetések száma is, bár most már nem olyan nagy arányokban, mint annakelőtte. Az év első felében a budapesti egységes hálózatban 120.3 millió helvi beszélgetést bonyolítottak le, 13.3 millió beszélgetéssel többet, mint az előző fél évben. A vidéki telefonokon 30 millió beszélgetés történt, 5 millióval, azaz 20 szá-

zalékkal több, mint előzően. Interurbán beszélgetést 8.550.000 esetben kezdeményeztek, 1.4 millióval többet mint az előző fél évben. Jelenleg 98 ezer a budapesti és 89 ezer a vidéki telefonelőfizetők száma. A rádióengedélyesek száma pedig 856.000, ami 76.000 főnyi szaporodást jelent a tavalyi állapottal szemben.

Balesetek Nagyváradon és környékén

Nagyvárad. Papik István 19 éves nagyvárad, Mester-utca 17 szám alatt lakó kubikus az egyik városi építkezésnél dolgozott, miközben a házalapot ásta, nagy mennyiségű föld omlott rá, miáltal olyan súlyos sérülést szenvedett, hogy több bordája eltört. A szerencsétlenül járt munkást a köz-kórházba szállították és ápolás alá vették.

A rendőrség bünyügyi osztályának sérülési csoportja megindította a vizsgálatot abban az irányban, hogy a balesetért kit terhel a felelősség.

Vasadi György 13 éves mezőtelegdi iskolásfiú egy éles baltával vagdalkozott s eközben olyan szerencsétlenül vágta a baltát lábfejébe, hogy sérülése 20 napon tüi gyógyul. A köz-kórházban ápolják.

Kuzsma István geszti cséplőmunkás cséplés közben véletlenül a cséplőgépbe lépett s a kerek jobbat lábát összeroncolták. Beszállították a várad köz-kórházba.

Országzászló avatás Jádremetén

Nagyvárad. Felemelő ünnepség zajlott le vasárnap délelőtt Jádremetén. A kis hegyiközség lakossága ugyanis a hatósági tényezők vezetése alatt, országzászló avatásra gyűlték össze. A gyönyörű, verőfényes időben számos nyaraló, kiránduló és alkalmi vendég is megjelent a nevezetes eseményen. Az országzászló avatáson megjelent dr. Barsay Károly vármegyei főjegyző, a környékbeli községek főszolgabírái és számos hatósági vezető. Az ünnepség kezdete előtt katolikus és református istentisztelet volt s az utóbbit maga Révész Imre debreceni református püspök tartotta, számos hívő jelenlétében.

A délelőtt 10 órakor tartott istentisztelet után, délelőtt 11 óra tájban kezdődött a zászlóavatás, amelynek külsőségeit emelte, hogy az ünnepségre a közeli Brátka község cserkészcsapata is felvonult.

A zászlószentelés és avatási beszédek elhangzása után, a szép ünnepség a késő déli órákban ért véget.

Felhívás a kerékpáros levontékhez

Felhívom az összes nagyvárad kerékpáros levontékét, hogy szerdán, 4-én, este 7 órára a Rhédey-kertben büntetés terhe mellett jelenjenek meg. Sz. o. vezető

Kavébázakban és vendéglőkben Magyar Lapokat

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
 SZILÁGYI DEZSŐ-UTCA 5 SZÁM.
 Telefon: 12-27.

ELŐFIZETESI ÁRAK: 1 óra 4.30 P.
 3 óra 12.40 P.
 Postatakarékpénztári csekk számlánk
 száma: 72.301.
 Kéziratokat nem adunk vissza.

Gálffy Sándor 60 éves. Nagyvárad, aug. 3. Gálffy Sándor apát, olasz plebános ma, kedden lépett életének 60-ik évébe. Ez alkalommal nagyszámúban keresték fel hívei a buzgó lelkipásztort, hogy kifejezzék iránta ragaszkodásukat.

A CEFALUI KRISZTUS KÉP. Az észak-szicíliai tengerparton fekvő Cefalunak, világhírű műtörténelmi nevezetessége a cefalui székesegyház (Dom) aspirmozzaikja, amely a bizánci művészetnek egyik legkiválóbb alkotása. E mozaik híres *Krisztus feje*, a legtisztább ünnepélyesség. A Megváltónak kissé elmélyített szeme minden látogatónak a szemébe tekint, bárhol is áll a székesegyházban. Krisztusnak ezt a tekintetét örök élményként könyveli el minden hívő, aki Cefaluban küldte áhitatos imáit az Urhoz.

Nagyvárad és Vidéke Ipartestület Ruházati Iparosok szakcsoportja értesíti tagjait, hogy a szénkiutalást és a bélést-utalványok kiosztását megkezdte. Az utalványokat mindenki vegye át, mert ezek érvényüket veszítik. Elnökség.

KI VOLT AZ ELSŐ MAGYAR ZARÁNDOK RÓMÁBAN? Veress Endre dr. a jeles magyar történetíró, aki 1941-ben megjelent házagypótló akadémiai kötetében, amely az összes Olaszországban tanult magyaroknak adatait tartalmazza, megfelelt erre az érdekes kérdésre. Egy 1300 október 31-én kelt régi magyar oklevél igazolja, hogy egy Váro nevű magyar vezeklésül kötelezte magát, hogy a legközelebbi pünkösdkor elzarándokol Egerbe, a Szent Szűz sírházhoz, a rákövetkező év húsvétjára pedig Rómába. Ez a római zarándoklás ettől kezdve mind sűrűbb lett a magyarok között.

Az Osservatore Romano Fraknoi Vilmosról. Az Osservatore Romano hosszabb cikket közöl Fraknoi Vilmosról születésének 100-ik évfordulója alkalmából. A lap ismerteti Fraknoi életét és munkásságát, rámutatva arra, hogy Rómában a vatikáni könyvtárban milyen hatalmas munkásságot fejtett ki és hogy neki köszönhető, hogy a Monumenta Vaticana kötetében a közönség nagyon sok adatot megismerhet az egyház történetére vonatkozólag.

Iparoshirek. A vas- és fémpari szakosztály felhívja mindazon tagjai figyelmét, akik szemet igényeltek, utalványukat a legrövidebb időn belül vegyék át, mert ellenkező esetben az utalvány hatályát veszti. Elnökség.

IPAROSHIREK. A vas- és fémpari szakosztály elnöksége felhívja tagjai figyelmét, hogy irodánkban, Mezey Mihály utca 4. sz. alatti helyiségben mindazok jelentkezzenek, akik hegesztéssel foglalkoznak, hogy havi karbidézükségletüket jelentésként be, mert nem jelentkezés esetén az Anyaggazdálkodási Hivatal kellő igazolás hiányában elutasítja. A jelentkezés határideje augusztus 4. Elnökség.

AMERIKA NEVÉT A MAGYAR-OLASZ KAPCSOLATOKNAK KÖLSZONI. Ma, amikor amerikai csapatok küzdenek olasz földön, különös érdeklődésre tarthat számot, hogy Amerika neve tulajdonképpen a magyar Szent Imre nevének olaszított alakja. A latin Aimericusból (Zircen még régi emléke van e változatnak), lett Amerigo, majd Amerika. A tulajdonképpeni mérvadó Amerigo Vespucci, a jeles felfedező volt. Ő pedig egy Firenzében ma is létező árpád-házi Szent Imre kép iránti kegyeletből nyerte a magyar szent keresztnevét.

Franciaországban lefejezték egy nőt magzatelhajtásért. Párizsból jelentik: Most első ízben fordult elő Franciaországban, hogy nőt magzatelhajtásért halálra ítélték és guillotinnal kivégezték. A halálraírt Marie Luise Giraut 39 éves mosonó, aki huszonhat bűncselekményt követett el az anyaság ellen. A La Roguett börtön udvarán szombaton reggel lefejezték.

MEDDIG FORDITHATJA EGY EMBER A FEJÉT? Salzburgban a „Természet Házában” rendkívül érdekes módon ismertetik az emberi fej forgásának szögét a madarakéval szemben. Mialatt ugyanis az ember a fejét legfeljebb 90 fokig fordíthatja jobbra-balra, a madarak fejforgatása a 180 fokot is eléri. Kivételt képez a bagoly, amely a fejét 270 fokig is el tudja fordítani. Ezt az adottságot a madarak elsősorban nagyobb számu nyakcsigolyáiknak köszönhetik, amely 8-23 csigolyáig terjednek. Ezzel szemben az emlősök nyakcsigolyáinak száma csupán 7. (MNK.)

BELVÁROSI

Közkívánatra: Csak 16 éven felülieknek

Magdolna

Lázár M., Turay Rác V., Somlay, Petrovics, Lehotay, Sárdy, Bilicsy

Túlsok alkohol vagy nikotin fogyasztása után igen ajánlatos gyomrunkat és beleinket a természetes „Ferenc József” keserűvíz használata által mielőbb alaposan kitisztítani. Kérdezze meg orvosát!

Nagyvárad thl. város adóhivatala.

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY

Alulírott városi végrehajtó közhírré teszem, hogy köztartozások fejében lefoglalt ingóságokra az 1925. évi 600. P. M. rendelet 67-69. szakasza alapján az első árverést 1943. aug. 21. a másodikat 1943. aug. 31-én a városi közraktárban (Thaly Kálmán utca 2. sz.) kintűzöm.

Árverési feltételek:

1. Az első árverésen az egyes ingóságok csak az esetben kerülnek eladásra, ha az árverezők a becsérték háromnegyedrésze erejéig tesznek vételi ajánlatot.
2. A második árverésen azonban az ingóság becsértékre való tekintet nélkül, a legnagyobb vételi ajánlatot tevő birtokába megy át.
3. Az árverés megtartása, vagy megkísérlése esetén a behajtási illeték 8 százalék.
4. A vételárát azonnal és készpénzben kell fizetni.

Nagyvárad, 1943. aug. 3.

Mester Mihály, végrehajtó.

Az Erdélyi Párt hírei

Nagyvárad. Minden szerdán délután 6 órától kezdődőleg az Erdélyi Párt Sa! Ferenc-u. 9. szám alatti irodájában (Magyar Ház) dr. Varga László városi tanácsnok köz- igazgatási, ipari ügyekben díjmentesen felvilágosítást ad minden magyar testvérünknek.

Ugyancsak minden pénteken délután 5 órától jogvédő irodánk tart ügyeletes szolgálatot. Soros ügyés- szünk díjmentesen áll szintén a hozzáfordulók, de különösen a hadbavonultak hozzátartozóinak rendelkezésére.

Szolgálatos gyógyszertárak:

I. CSOPORT:

ARANYKERESZT gyógyszertár, Grót Teleki Pál-u. 2. (Zsigmondovits és Martinovich) 16-32.

KORONA gyógyszertár, Hitler Adolf- utca 1. (Dr Rác Rezső) 13-76.

DIANA gyógyszertár, Ghillányi-u. 10. (Sebestyén A.) 32-58.

SZENT ISVTÁN gyógyszertár, Mik- sáth Kálmán-utca 52. (Dr Raáber A.) 14-44.

A gyógyszerárak éjjeli szolgálat szombat reggeltől a következő ezom- bat reggelig tart.

HALLGATNI ARANY

— Hallotta?
 — Igaz, hogy...?
 — Mit szól hozzá?...

A kérdések egész özönét sugdos- sák manapság az ember fülébe, akár katoná, akár nem. Annál in- kább ki van téve kérdezősködés ro- hamának mindenki, minél inkább feltehető róla, hogy beosztásánál, állásánál fogva akár kisebb jelentő- ségű, akár fontosabb dolgokról tu- domása lehet.

— Maga tudja, csak nem akar beszélni, — hangzik lépten-nyomon a megállapítás, ha az ember figyei- men kívül hagyja a hozzá intézett kérdések sokaságát.

Ilvenkor a kérdező szinte meg- sértődik és mintegy bántja, hogy kérdéseivel megtisztelte a konok hallgatót.

De hát mire tartozik — bármilyen kíváncsi is legyen az illető —, hogy egyik vagy másik tábori posta- számmal ellátott alakulat hol, melyik útvonalon halad, hol és melyik helységben van elhelyezve? Miért érdekelhet bárkit is, hogy valame- lyik katonai alakulatnak milyen és mennyi a fegyvere, milyen a tüzér- sége, hány embere van, ki a pa- rancsnoka, kik a tisztjei, hol és miként vannak elhelyezve?

Ugyanezek a kérdések merülhet- nek fel egy hadiüzemmel, egy gyár- ral és minden egyéb munkahelyel kapcsolatban.

Hiába itéljük meg úgy, hogy a szerintünk „ártatlan” és semmit sem jelentő adatoknak úgy sem ve- hettünk senki sem komolyan hasznát.

Mit tudjuk, mennyiben tudhatjuk, hogy az önélelvt kotyogás pillana- tában közölt adatok mennyire érte- kesek vagy érdektelenek például olyan egvén szempontjából, aki hangyamódjára gyűjti össze az el- lenség számára mindazt, amire szük- sége van?

Értéktelen adat tehát nincsen az előtt, aki a mások könnyelmű és meggondolatlan fecsegése alapján minél többet igyekszik megturáni.

„Eh, ezzel talán csak nem teszék rosszat”, — merül fel az önmagun- kat megnyugtatóni akarás, ha egyrő, vagy másról válaszokat adunk a hozzánk intézett, látszólag ártat- matlannak tűnő kérdésekre.

Nagy tévedés!
 Fogalmunk nem lehet arról, hogy a legjelentéktelenebbnek tűnő adat elkotyogásával is milyen sokat ár- hatunk!

Kint a harctéren megtanulhattuk hogy minden az ellenségtől szerzett kis hírnek, ártatlannak látszó adat- nak is mennyire hasznát vehettük. Éppen így van az ellenség is a rólunk szerzett adatokkal.

Éppen úgy megengedhetlen, hogy bárki is közléseket tegyen a hozzánk intézett olyan kérdésekre, melyekről egyáltalán nem is szö- l-

gálhat a legkisebb mértékben sem helyes és a tényeknek megfelelő felvilágosítással.

Ki ismerheti közülünk bárki is a kormányzat, a hadvezetőség, egy- egy seregest, egy katonai alakulat parancsnokságának, vagy a hadi- üzemek vezetőségeinek tervét, cél- ját, elgondolását?

Aki ezeket ismeri, aki arra ille- tékes és hivatott, hogy ezeket vég- rehajtassa, keresztülvigye és meg- valósítsa, — az hallgat és nem be- szél! Aki beosztásánál fogva ezek- ből részleteket ismerhet, — az nem tud mindent és a részletek elkotyo- gásával egészen ferde képet tár a kíváncsiskodó elé, de mérhetetlenül árt az ügynek.

— Maga csak igazán tudja...!
 Hangzik el naponta, mint már említettük.

„Nem tudom!” —
 Ha tudnám, sem mondanám meg!
 Nem is lehet, nem is szabad ilyent kérdezni tőlem!

Nem kell felelni minden hozzánk intézett kérdésre.

Tanuljuk meg végre, hogy töb- bet használunk a magyar ügynek, ha nem akarunk mindenáron okos- nak és jól értesültnek látszani. Ha megtanulunk hallgatni, ha a fecse- gést a felelőtlen vénasszonyoknak hagyjuk, s ha alkalmazkodunk a régi példabeszéd állításához, hogy „Hallgatni arany!”

Őrizetbe vett a rendőrség egy duhajkodó utast

Nagyvárad. Hétfőn délután a nagyvárad vasúti állomás pénztár termében egy italos állapotban lévő utas hangos botránvt rendezett. A szolgálatos rendőr előbb csendre intette, majd távozásra szólította fel, azonban a részeg ember tovább folytatta duhajkodását.

Ezután a rendőr az ismeretlen utast igazolásra szólította fel, azonban az utas a felszólításnak nem tett eleget, sőt mint kiderült, igazolni sem tudta magát. Bevallása szerint Mátné Bálintnak hívják, nagykágyai lakos és a gróf Pongrácz-tanyán van, mint konyhakertész alkalmazásában.

A hangoskodó embert a rendőr bekísérte a kapitányságra, ahol őrizetbe vették és megindították ellene a kihágási eljárást.

Mi újság a piacon?

Nagyvárad. A hétfői hetipiacon különösen a zöldségfélékben volt nagy kínálat. Esett a paprika és a paradicsom ára. A szárnyasok azonban — erthetetlen okból — egyáltalán nem kerülnek piacra. A jelek arra vallanak, hogy a felhozott baromfiakat már az utcákon értékesítik a falusiak, áron felül.

Hasonló a helyzet a tejtermékek piacán is, valamint az élő-állat vásáron, ahol egyáltalán nem volt kínálat.

A hatóságilag megállapított, illetve ennél kevesebb piaci árak a következők voltak:

Gyümölcsfélék (Közepes felhozatal): 1 kg. alma 0.90—1.40, 1 kg. kajszin barack 1.30—1.80, 1 kg. francia barack 1.80—2.50, 1 kg. citrom 8.—, 1 kg. sárgadinnye 1.40, 1 kg. körte 1.40—1.60, 1 kg. veres szilva 0.80—1 pengő.

Zöldség-félék (Nagy felhozatal): 1 kg. burgonya 0.36—40, 1 kg. zöld bab 0.30—40, 1 kg. paradicsom 0.40—60, paprika darabja 0.4—16, 1 kg. borsó 0.40—50, 1 csom. répa 0.30, 1 csom. hagyma 0.20—26, 1 drb káposzta 0.10—30, 1 kg. olasz káposzta 0.40, 1 kg. tök 0.16, 1 kg. petrezselyem 0.40, 1 drb kalaráb 0.2—8, 1 kg. száraz bab 1.08, 1 csom. retek 0.20, 1 drb torma 0.20—30, 1 kg. spenót 0.40, 1 drb vineta 0.30—60, 1 drb zeller 0.10—0.20 pengő.

Élő-állatok (Felhozatal nem volt): 1 drb szarvasmarha vágó kg. 2.20, 1 drb fejős tehén kg 1.90, 1 drb szopós borjú kg. 2.10, 1 drb igásló 300—850, 1 drb parádéslo 850—1700 pengő.

Szárnyasok (Gyenge felhozatal): 1 o. csirka kg. 4.50—5.—, hizott liba kg. 4.80, tyúk kg. 3.60—4.20, hizott ruca 4.70, 1 drb tojás 0.24, kg. 4.20—4.50

Hal-félék (Közepes felhozatal): 1 kg. sülyu ponty 5.60, 1 kg. csuka 5.50, 1 kg. hal apró 4—5 pengő.

Tej-termékek (Felhozatal gyenge): 1 liter tej 0.52, 1 kg. vaj 9.20—10.20, 1 kg. juhtúró 5.80, 1 kg. tehéntúró 1.65—1.75, 1 kg. tejjel 2.—2.20, 1 kg. jubsajt 4.20.

Hús-árak: 1 kg. marhahús 5.10, 1 kg. disznóhús 5.—, 1 kg. növénydékmarha 5.10, 1 kg. juhús 4.50, 1 kg. bárányhús 3.70, 1 kg. bivaly- hús 4.70, 1 kg. tepertő 5.60, 1 kg. lóhús 1.40.

Sikerült műsoros ünnepélyt rendezett az örvéni napközi otthon a cserkészek közreműködésével

Örvénd, augusztus 3. Az örvéni Napközi Otthon vezetői az ottan táborozó cserkészekkel karöltve sikerült műsoros ünnepélyt rendeztek a Körös egyik kis szigetén. Az ünnepély rendezésében résztvett dr. Iszlin Dezső főjegyző és Magyar Sándor református lelkész is. Az ünnepélyen

a napközi otthon kis apoltjai egy négyfelvonásos szindarabot mutattak be nagy sikerrel. Utána a cserkészek adtak elő tréfás jeleneteket. Este tűzijáték volt. Az ünnepély tiszta jövedelmét a napközi otthon és a református egyház céljaira fordították.

Rejtélyes haláleset az elmekóházban

Nagyvárad, augusztus 3. Rejtélyes és részleteiben érdekes ügy foglalkoztatja a rendőrséget. Az ügy közepontjában Tautan Miklós elmekóházi ápoló halálesete áll. Tautan Miklós nemrég került Nagyváradra az itteni elmekóházba. Hétfőn reggel holtan találták meg ágyában. Nyakán zsineggel való erőszakos fojtogatás nyomai látszanak. A bevezet-

tett házvizsgálat arra enged következtetni, hogy a fojtogatást egy másik elmebeteg követte el, egy morfinista beteg, aki azonban tagadja a tettet. A rendőrség a legszélesebb körű vizsgálatot vezette be. Tautan Miklós holttestét fel fogják boncolni és így állapítják meg, hogy a haláleset milyen körülmények között állt elő.

Milyen rendeletek vannak érvényben a terménybeszolgáltatásra vonatkozólag?

Részletes tájékozódást a hivatalos lapból nyerhetnek az érdekeltek

Olvasóink közül többen azzal a kéréssel fordultak hozzánk, hogy közöljük azoknak a rendeleteknek a számát, amelyek a beszolgáltatási kötelezettség megállapítására, annak teljesítésére, az árak eladására, megvásárlására vonatkoznak.

Az alábbiakban közöljük ezekben a rendeleteknek a számát azzal a megjegyzéssel, hogy mindenkor készségesen szolgálunk felvilágosítással és tanáccsal olvasóinknak.

A beszolgáltatási kötelezettség megállapítását az 1943. február 24-én megjelent 102.800—1943. K. M. számú rendelet szabályozza.

A pontrendszert a 100.800—1943. K. M. számú rendelet szabályozza. Megjelent január 23-án.

Gabonáról és lisztről az 1943. június 23-án megjelent 111.000—1943. K. M. számú rendelet intézkedik. Ez szabályozza a vámörleési jogosultságot is.

A bércséplési részről 36.800—1943. K. M. számú rendelet intézkedik, amely június 24-én jelent meg.

A beszolgáltatási kötelezettség teljesítésére szánt rizsről a 110.900—1943. K. M. számú rendelet intézkedik. Ez június 27-én jelent meg.

A hüvelyesek, bab, borsó, lencse, lóbab, csillagfürt, kopaszszárga sirok-mag, mák, mustármag édes kőmény, kőménymag és koriander beszolgáltatását a 110.010—1943. K. M. számú rendelet szabályozza. Június 26-án jelent meg.

A különféle vetőmagokról, lucerna- és herélfélék, baltacim, nyulszapuska, somkóró, szeradella, szarvaskeper, csibehur, perjefélék stb-ről a 110.820—1943. K. M. számú rendelet intézkedik. Megjelent június 26-án.

Az olajmagokról, mint kenderlen, recca, napraforgó, ricinus, do-

hány, gomorka, olajzön kukoricacsira szójababról a 11.070—1943. K. M. számú rendelet intézkedik. Megjelent június 27-én.

A burgonyára a 111.060—1943. K. M. számú rendelet vonatkozik. Megjelent június 27-én.

A paprikáról a 112.409—1943. K. M. számú rendelet intézkedik. Megjelent július 9-én.

A cirokszállról a 114.000—1943. K. M. számú rendelet intézkedik. Megjelent július 9-én.

A vágómarháról, vágóbivalyról, juhról a 111.400—1943. K. M. számú rendelet intézkedik. Megjelent július 2-án.

Sertésről, olvasztott sertézsírról, hájról, szalonnáról, baromfiszírról, valamint sertésfeldolgozásból származó husipari és konzervipari termékekről a 111.300—1943. K. M. számú rendelet intézkedik. Megjelent július hó 29-én.

Az élő- és vágottbaromfioról, tojásról a 111.500—1943. K. M. számú rendelet intézkedik. Megjelent július hó 1-én.

A tehéntej, bivalytej, juhtej és az ezekből előállított tejtermékekről a 111.200—1943. K. M. számú rendelet intézkedik. Megjelent június 29-én.

A lucernaszéna, lóhere, baltacim-széna, zabosbüköny, muhar, takarmányrizs és alomszalmáról a 112.160—1943. K. M. számú rendelet intézkedik. Megjelent július 8-án.

A vöröshagyma, fokhagyma és dughagymát a 112.170—1943. K. M. számú rendelet szabályozza. Megjelent július 7-én.

Az áztatott és nem áztatott kenderkóró, lenkóró és olajlenszalma besolgáltatását a 111.860—1943. K. M. számú rendelet szabályozza. Megjelent július 4-én.

Szigoruan ellenőrzik a cséplést

Az új terménybeszolgáltatási rendszerrel kapcsolatosan gondoskodás történt arról is, hogy az országszerte megindult cséplési munkálatokat szigoruan ellenőrizzék. A cséplés ellenőrzését nem cséplési ellenőrök végzik, hanem a közellátási miniszter nyílt rendeletével ellátott közegek. Az egész országban a csendőrség is fokozott mértékben bekapcsolódott annak ellenőrzésébe, vajjon a gazdák és cséplőgéptulajdonosok mindenben eleget tesznek-e a rendeletben előírt kötelezettségeknek. Ahol nem tartottak be a rendszabályokat, a csendőrség azonnal közbelepett és az eljárás máris megindult azok ellen, akik a mai időkben kiakarják játszani a törvényes rendelkezéseket.

APRÓHIRDETÉSEK

Adás-vétel

Irodai írógépasztalt megvételre keresek. Cím a kiadóban. 505

Jó hangú cimbalom olcsón eladó. Cím a kiadóban. 476

Eladó 3 darab befelű nyíló ablak 180x110 cm. Áttila-u. 34. 479

Használt szekrények eladók. Megtekinthető a reggeli órákban. Akadémia-u. 8. 504

Eladó 500-as Rudge Sport Special solo motorkerékpár, kitűnő állapotban. Megtekinthető délelőtt 9—13-ig, Kapistrán-tér 4. 498

Állást nyec

Irodai munkára ügyes leányt, ki gépen is ír, azonnali belépésre felvesz. Muhary cipőüzem, Kossuth-u. 9. 503

Fényképésznőt, elsőrangú munkaerőt, ki a szakma minden ágában tökéletes — magas fizetéssel keresek. Címét kérem „Állandó” jellegre a kiadóba. 496

Szoptatót dadát keresek azonnalra. Cím a kiadóban. 502

Keresek azonnalra szobaleányt és szakácsnét. Cím a kiadóban. 501

Hűlőléle

Fertőtlenítést, poloska, moly és mindennemű férgek irtását 38 évj gyakorlattal vállalja, Varga, Dankó Pista-utca 6. Telefon 27—56. 313

Ingatlan

2 szobás magánházat megvételre keresek. Címeket a kiadóba kérek. 409

Zakar András

Tihamér püspök élete

ahogyan kortársai látták

Ara tüzve 4, kötve 5 Pengő.

Királyi Magyar Egyetemi Nyomda kiadása.

Kapható könyvosztályunknál.

KIADÓTULAJDONOS:
SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA R. T.

Fő- és felelőszerkesztő: Felelős kiadó:
Dr. Paál Árpád Dr. Scheffler Ferenc
Szent László-nyomda Rt. igazgatója

Készült a Szent László-nyomda r. t. körforgógépen, Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 5. szám.